

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Prawo autorskie i prasowe - ćwiczenia do wykładu
Prowadzący	dr Łukasz Goniak
Wydział	Wydział Nauk o Komunikacji i Dziennikarstwa
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	I
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Nauki o komunikacji społecznej i mediach
Obowiązuje od roku akademickiego	2024/2025
Rok studiów	1
Semestr	2
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	DL_W01, DL_W09, DL_U08, DL_U09, DL_K06
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student posiada ogólną wiedzę o funkcjonowaniu mediów, odróżnia podstawowe pojęcia z zakresu prawa prasowego i autorskiego.
Opis i cele przedmiotu Prawo autorskie i prasowe	Ćwiczenia stanowią w znacznej mierze uzupełnienie, pogłębienie, a także zweryfikowanie (przećwiczenie) w praktyce wiadomości nabytych w trakcie wykładu. Mają przede wszystkim na celu wykształcenie u studentów umiejętności samodzielnego rozstrzygania (oceny) kwestii prawnych z zakresu prawa prasowego i autorskiego, które mogą w przyszłości się pojawić w trakcie wykonywanej przez nich pracy. Ponadto zmierzają do przyswojenia wiedzy/ wiadomości pozwalających w przyszłości zdecydować, w jaki sposób dziennikarz powinien zachować się w danej sytuacji. W trakcie ćwiczeń uczestnicy analizować będą poszczególne sytuacje/ przypadki związane ze stosowaniem prawa prasowego i autorskiego (case study/ kazusy). Poznają też najnowsze orzecznictwo w tym zakresie.

	Zajęcia mają dostarczyć studentom wiedzy i umiejętności/kompetencji, które pozwolą w przyszłości podejmować właściwe i zgodne z prawem decyzje w trakcie wykonywania zawodu dziennikarza (i innych).
--	--

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
Prawo autorskie i prasowe:	
1. Wprowadzenie do przedmiotu i prezentacja podstawowych informacji istotnych dla studenta (warunki zaliczenia, efekty do osiągnięcia, zakres tematyczny przedmiotu i in.)	2
2. Prasa w rozumieniu prawa prasowego - ćwiczenia do wykładu (kazus 1)	2
3. Co to jest informacja publiczna - czy informacja o wieku sędziego to informacja publiczna? (kazus 2); czy zapis monitoringu ulicznego to informacja publiczna? (kazus 3)	2
4. Wypowiedź o faktach czy opinia? Lech Wałęsa o winnych katastrofy smoleńskiej - (kazus nr 4)	2
5. Czy dziennikarz może ponieść odpowiedzialność prawną za napisanie prawdy? (kazus 5).	2
6. Czy dziennikarz musi ponieść odpowiedzialność prawną za napisanie nieprawdy? (kazus 6)	2
7. Ochrona źródeł informacji - czy przekazanie pracodawcy nr telefonu pracownika (źródła informacji), który wprost nie żądał pozostania anonimowym, stanowi naruszenie tajemnicy dziennikarskiej? (kazus 7)	2
8. Pojęcie utworu w rozumieniu prawa autorskiego. Czy film pornograficzny/ wzory na oknie („mróz”)/ selfie mały/ obraz namalowany przez słonie lub AI to utwór w rozumieniu prawa autorskiego? (kazus 8)	2
9. Komu przynależą prawa autorskie do utworu pracowniczego/zależnego, połączonego, współautorskiego i innych (kazus 9)	2
10. Utwory z nielegalnego źródła - czy to legalne (np. czytanie książek z nielegalnych źródeł?) (kazus 10)	2
11. Dozwolony użytek osobisty - czy prawo dostrzega różnicę między przyjacielem a kolegą ze studiów? (kazus 11)	2
12. Dozwolony użytek publiczny - prawo do cytatu i inne. Czy kurowanie treści jest legalne (kazus 12)	2
13. <i>Ghostwriting</i> , czyli o autorskich prawa osobistych - czy to legalne? (kazus 13)	2
14. Pojęcie i istota plagiat, czyli czy można splagiatować samego siebie (autoplgiat) (kazus 14)	2
15. Zaliczenie ćwiczeń.	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	<u>Opis przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mieralne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)	<u>Sposoby</u> weryfikacji efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)
DL_W01	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie pojęcia i teorie z zakresu nauk społecznych dotyczące dziennikarstwa i komunikacji społecznej	W1 – student w zaawansowanym stopniu zna i rozumie pojęcia prasy, utworu i inne zdefiniowane w prawie prasowym i autorskim (temat 2 i 8)	Kolokwium końcowe w formie testu oraz dwóch pytań otwartych, aktywność na zajęciach, w tym rozwiązywanie kazusów
DL_W09	W zaawansowanym stopniu zna i rozumie podstawowe normy prawne i etyczne związane z funkcjonowaniem mediów i wykonywaniem zawodu dziennikarza	W2 – student samodzielnie definiuje podstawowe pojęcia prawa prasowego i autorskiego (tematy 2, 3 i 8) W3 – student wyjaśnia i tłumaczy kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy (tematy 4, 6 i 7) W4 – student wyjaśnia podstawy odpowiedzialności dziennikarzy (i innych osób) za naruszenie praw i obowiązków, w tym naruszenie dóbr osobistych (temat 5)	Kolokwium końcowe w formie testu oraz dwóch pytań otwartych, aktywność na zajęciach, w tym rozwiązywanie kazusów
DL_U08	Potrafi interpretować regulacje prawne związane z wykonywaniem zawodem i postępować zgodnie z nimi	U1 – student rozpoznaje / identyfikuje sytuacje i przepisy, które odnoszą się do tego konkretnego problemu prawnego, a dotyczą kwestii uregulowanych w prawie autorskim i prasowym (temat 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) U2 - student proponuje rozwiązania problemów (spraw), które odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie wykładu i ćwiczeń (np. czy monitoring uliczny	Aktywność w trakcie ćwiczeń (dyskusja nad kazusami), kolokwium końcowe w części trzeciego pytania otwartego o wybranej sprawie (case; kazus)

		jest informacją prasową? czy selfie mały stanowi utwór w rozumieniu prawa autorskiego?) (temat 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14) U3 – student wyprowadza prawidłowe wnioski wynikające z obowiązków określonych w prawie prasowym i autorskim (tematy 5, 6, 7 i 14)	
DL_U09	Potrafi rozstrzygać dylematy zawodowe zgodnie z normami etyki zawodowej, przewiduje skutki swoich działań w prawnym i etycznym aspekcie wykonywania zawodu	U4 – student zachowuje ostrożność w sytuacjach związanych z informatorami (ochrona tajemnicy dziennikarskiej) (temat 7) U5 – student wskazuje odpowiedzialność za słowo i wypowiedziane w prasie sądy (temat 5, 6 i 7) U6 – student jest zorientowany na prawidłowe korzystanie ze swoich praw (bez nadużyć np. prawa do anonimatu czy też wolności słowa; prawo do cytatu, dozwolony użytek) (temat 5, 6, 7, 11, 12, 13)	Aktywność w trakcie ćwiczeń (dyskusja nad kazusami), kolokwium końcowe w części trzeciego pytania otwartego o wybranej sprawie (case; kazus)
DL_K06		K1 – student jest przygotowany do przestrzegania zasad etyki zawodowej i norm zasad współżycia społecznego (temat 5, 6 i 10) K2 – student zachowuje ostrożność w sytuacjach uregulowanych prawem prasowym i autorskim, które mogą szkodzić innym (np. ochrona źródeł informacji) (temat 7)	Aktywność w trakcie ćwiczeń (dyskusja nad kazusami), kolokwium końcowe w części trzeciego pytania otwartego o wybranej sprawie (case; kazus)

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Dyskusja
2.	Praca z tekstami
3.	Prace zadawane do domu

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć, osobiste prace	10	30/1
	przygotowanie do testu końcowego	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Na ocenę składają się:

1. Aktywność na zajęciach - 50%;
2. Wynik z kolokwium – 50%

Kolokwium składa się z trzech pytań otwartych, w tym co najmniej jednego przypadku do rozwiązania – 5 pkt za każdą poprawnie udzieloną odpowiedź na pytanie - oraz dziesięć pytań testowych (jednokrotnego wyboru) – 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź na pytanie.

Ocena końcowa = 1 + 2 (j.w.) - przy uwzględnieniu wskazanych proporcji.

Punktacja w ramach egzaminu:

- 25 - 23 – 5
- 22 – 21 – 4,5
- 20 – 18 – 4
- 17 – 16 – 3,5
- 15 – 13 – 3

Punktacja za aktywność na zajęciach:

- 9 - 10 - 5
- 7 - 8 - 4,5
- 5 - 6 - 4
- 3 - 4 - 3,5
- 1 - 2 - 3

W zakresie efektów DL_W01, DL_W09, DL_U08, DL_K06

- na ocenę 5:

w zaawansowanym stopniu zna i rozumie pojęcia prasy, redaktora naczelnego, dziennikarza, autora i inne zdefiniowane w prawie prasowym i autorskim; wyjaśnia i tłumaczy kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy (autorów) oraz odpowiedzialnością za naruszenie praw i obowiązków identyfikując orzeczenia sądów, które wskazują na prawidłowe rozumienie norm prawa prasowego i autorskiego; samodzielnie rozpoznaje przepisy istotne z punktu widzenia poszczególnych sytuacji/ zdarzeń uregulowanych w prawie autorskim i prasowym; samodzielnie proponuje rozwiązania przypadków (spraw), które

odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie ćwiczeń; zachowuje ostrożność w sytuacjach określonych przez prawo prasowe i autorskie;

- na ocenę 4:

w zaawansowanym stopniu zna i rozumie pojęcia prasy, redaktora naczelnego, dziennikarza, autora i inne zdefiniowane w prawie prasowym i autorskim, choć potrzebuje niewielkiego wsparcia w tym zakresie; wyjaśnia i tłumaczy kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy (autorów) oraz odpowiedzialnością za naruszenie praw i obowiązków identyfikując podstawowe orzeczenia sądów, które wskazują na prawidłowe rozumienie norm prawa prasowego i autorskiego - przy wsparciu nauczyciela; samodzielnie rozpoznaje przepisy istotne z punktu widzenia poszczególnych sytuacji/ zdarzeń uregulowanych w prawie autorski i prasowym - przy niewielkim wsparciu nauczyciela; samodzielnie proponuje rozwiązania kazusów (spraw), które odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie ćwiczeń - przy niewielkim wsparciu nauczyciela; zachowuje ostrożność w sytuacjach określonych przez prawo prasowe i autorskie;

- na ocenę 3:

w zaawansowanym stopniu zna i rozumie pojęcia prasy, redaktora naczelnego, dziennikarza, autora i inne zdefiniowane w prawie prasowym i autorskim, choć potrzebuje wsparcia w tym zakresie; wyjaśnia i tłumaczy kwestie związane z prawami i obowiązkami dziennikarzy (autorów) oraz odpowiedzialnością za naruszenie praw i obowiązków identyfikując niektóre orzeczenia sądów, które wskazują na prawidłowe rozumienie norm prawa prasowego i autorskiego - przy wsparciu nauczyciela; samodzielnie rozpoznaje przepisy istotne z punktu widzenia poszczególnych sytuacji/ zdarzeń uregulowanych w prawie autorski i prasowym - przy wsparciu nauczyciela; samodzielnie proponuje rozwiązania kazusów (spraw), które odnoszą się do poszczególnych regulacji prawnych omawianych w trakcie ćwiczeń - przy wsparciu nauczyciela; najczęściej zachowuje ostrożność w sytuacjach określonych przez prawo prasowe i autorskie.

Literatura obowiązkowa

1.	J. Sieńczyło-Chlabicz (red.) – Prawo mediów, LEX (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;
2.	J. Sieńczyło-Chlabicz (red.) – Prawo własności intelektualnej, LEX (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;

Literatura uzupełniająca

1.	Ł. Goniak, Nadużycie (prawa do) anonimatu przez dziennikarzy. Wymiar praktyczno-prawny, Roczniki Nauk Społecznych, 2023, vol. 51, nr 3, s.119-142
2.	Ł. Goniak, Nowy wymiar mediów i dziennikarstwa w internecie, czyli o (nie)legalnych praktykach w świetle prawa i orzecznictwa polskich sądów W: W nowomediowej przestrzeni: dziennikarze, celebryci, politycy/ Jeziński Marek, Mateja Magdalena, Wojtkowski Łukasz (red.), 2014, Wydawnictwo UMK, s. 11-30
3.	J. Sobczak – Prawo prasowe. Komentarz, LEX (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;

4.	M. Brzozowska-Pasieka, M. Olszyński, J. Pasieka – Prawo prasowe. Komentarz, Legalis (dostępny online dla studentów UKSW) – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;
5.	R, Markiewicz, Ilustrowane prawo autorskiej, Wolters Kluwer, Warszawa 2018 – wybrane fragmenty – zgodnie z prezentacją na wykładzie;
7.	Wybrane przepisy: Ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe, Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

*** lista rodzajów zajęć**

- ☒ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)